

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 3–5 вересня 2013 року)

Суми
Сумський державний університет
2013

АКТУАЛЬНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Гайдай Р. Ф., Пугаченко І. В.

Автомобільно-дорожній інститут ДВНЗ «ДонНТУ», Україна

Розвиток сучасного суспільства характеризується посиленням ролі інформації, інтелектуальних продуктів в різних сферах життя, і в першу черзі в економіці. Це вимагає посилення теоретичних досліджень сутності інтелектуальних факторів виробництва та розробки механізмів практичного управління ними. Незважаючи на зростаючу увагу в науковій економічній літературі до питання інтелектуальних чинників виробництва, залишається актуальним питання встановлення чіткої сталої термінології відносно таких основних понять, як „інтелектуальні ресурси”, „інтелектуальний капітал”, „інтелектуальний потенціал”, що стримує науково обґрунтовану розробку і використання механізмів управління ними в межах підприємств.

Починаючи з другої половини минулого століття низка науковців (Д. Рісмен, Д. Белл, П. Дракер, Т. Стюарт, Г. Беккер, Л. Едвінсон, Е. Брукінг, Л. Прусак) розпочали аналіз впливу інтелектуальних чинників на якісний відрив економіки розвинених країн. Зазначені автори підкреслюють, що успіх економіки сучасних найбільш розвинених країн базується на впровадженні техніко-технологічних, маркетингових, організаційних й інших інновацій, розвитку знань, широкому залученні у виробництво інформаційних ресурсів, тобто на тих активах, які поступово прийняли позначення „інтелектуальний капітал підприємства”.

Інтелект людини, суспільства, з погляду на нього як економічний ресурс, не являє собою принципово нової наукової проблеми. Класики світової і вітчизняної економічної думки певною мірою торкалися цього питання, досліджуючи проблеми взаємодії факторів виробничого процесу, підвищення ефективності використання трудових ресурсів тощо. Однак безсумнівно вирішальної значущості інтелектуально-інформаційні ресурси набули саме у другій половині ХХ ст., коли знання, інформація, інформаційні системи і технології продемонстрували свою провідну роль у забезпеченні успіху не тільки в межах окремих компаній, галузей, але й в цілому країн та світової спільноти, яка позначається як „економіка знань”.

Характерними рисами економіки знань є: зміна пропорцій між сферами матеріального виробництва і сферою послуг (в розвинених країнах переважають сфера освіти, науки, культури, тобто галузі, що забезпечують всебічний розвиток людини); стрімкий розвиток галузей, що широко застосовують досягнення науки; зростання витрат виробництва на придбання комп'ютерів, програмного забезпечення, інформаційних мереж; високі й подалі зростаючі вимоги щодо освітньо-професійних, творчих, креативних властивостей працівників, залучених у виробництво. Це зумовлюється набуттям провідної ролі інформації, знаннями, інтелектом людини серед ресурсів виробництва. Нові умови об'єктивно вимагають уведення в

економічний обіг категоріального апарату, що описував би механізм функціонування інтелектуальних чинників.

Під інтелектуальним потенціалом підприємства, на наш погляд, слід розуміти кількісну характеристику результативності інтелектуального капіталу, або максимально можливий результат використання наявного інтелектуального капіталу за збігом сприятливих умов середовища.

Процес управління інтелектуальним потенціалом підприємства охоплює поряд з безпосередньо управлінням інтелектуальним капіталом дії з узгодження його з внутрішнім і зовнішнім середовищем.

Зауважимо, що результат управлінських зусиль у напрямку інтелектуального потенціалу підприємства має простежуватись як за критеріями економічної ефективності, так і за показниками розвитку людських ресурсів, задоволення споживачів, повноти використання інформаційних технологій, а також непрямыми індикаторами – ринковою вартістю компанії, вартістю продуктів фірми, розвитком інфраструктурних галузей.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТЕРИТОРІЇ ЯК ОДНА З ПЕРЕДУМОВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Дриль О. І.

Національний університет «Львівська політехніка»

На сучасному етапі розвитку економіки України основною проблемою виступає її низька конкурентоспроможність.

Факторами конкурентоздатності згідно із стратегією ЄС є поняття конкуренції, просторовий вимір, мета зростання добробуту, роль урядів і економічної політики, роль знань [1, с. 14].

Конкурентоспроможність формується на різних рівнях: товару, підприємства, території, галузі, регіону, країни. Як відомо, на мікрорівні та мезорівнях конкурентоспроможність являє собою здатність підприємств, на макрорівні – територій конкурувати між собою, активно і багатогранно розвиватися, що і слугує цілі максимізації прибутку підприємств, зростання доходів населення, підвищенням якості життя на певній території та держави зокрема. Також показником успішної комерційної діяльності підприємства на ринку є його здатність конкурувати з аналогічними підприємствами на певній території в межах певної галузі.

Конкурентоспроможність також можна розглядати і в просторовому вимірі, зокрема [2, с.92]: конкуренція в просторі, конкуренція просторів. До просторової конкуренції можна віднести боротьбу як за території, так і територій, тому що територія може виступати як об'єктом, так і суб'єктом в конкурентному середовищі.

Основними джерелами конкурентоспроможності територій є